

KOHTUJURISTI ETTEPANEK

PAOLO MENGOZZI

esitatud 27. novembril 2008¹

Vaidluse taust, menetlus ja poolte nõuded

1. AEPI Elliniki Etaireia pros Prostasian tis Pnevmatikis Idioktisias AE (edaspidi „AEPI” või „apellatsioonikaebuse esitaja”), Kreeka õiguse alusel asutatud muusikateoste autoriõiguste kollektiivse haldamise äriühing, esitas 22. märtsil 2001 komisjonile kaebuse Kreeka Vabariigi ja kolme Kreeka lauljate, muusikute, heli- ja/või pildikandjate produtsentide kollektiivse haldamise organisatsiooni (Erato, Apollon ja Grammo, edaspidi „kolm organisatsiooni”) vastu.

2. AEPI väitis selles kaebuses esiteks, et need organisatsioonid on rikkunud EÜ artikleid 81 ja 82, sest autoriõigusega kaasnevate õiguste eest nõutav tasu, mis on kuni 5% Kreeka

ringhäälingu ja televisioonikanalite brutotulust, on ülemäära kõrge, ning teiseks, et Kreeka Vabariik on rikkunud EÜ artiklit 81, sest võimaldas neil sõlmida selles osas kokkuleppeid ja kooskõlastada oma tegevust. AEPI kaebas, et on kandnud niisuguse käitumise tõttu suurt ja korvamatut kahju, mis seepärast, et tekitas liigseid kulutusi muusikateoste kasutavatele ettevõtjatele, takistas neil maksta autoriõigustega seotud tasu, mida ta neilt nõudis.

3. Komisjon jättis kahe eraldi otsusega, mis tehti vastavalt 18. ja 20. aprillil 2005, rahuldumata nende kolme organisatsiooni vastu esitatud kaebuse ja lõpetas Kreeka Vabariigi vastu esitatud kaebuse menetlemise.²

¹ – Algkeel: itaalia.

² – AEPI vaidlustas 20. aprilli 2005. aasta otsuse Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtus tühistamishagiga, mis jäeti rahuldumata 5. septembri 2006. aasta otsusega kohtuasjas T-242/05: AEPI vs. komisjon (EKL 2006, lk II-62, avaldatud lühendatult), mille Euroopa Kohus jättis muutmata 10. juuli 2007. aasta määrusega C-461/06 P: AEPI vs. komisjon (EKL 2007, lk I-97, avaldatud lühendatult).

4. 18. aprilli 2005. aasta otsus (edaspidi „vaidlusalune otsus“) põhineb eelkõige järgmistel kaalutlustel:

„Kõnesoleval juhul ei saa väidetav rikkumine põhjustada olulisi ühisturu toimimise häireid, kuna kõikide asjaosaliste asukoht on Kreekas ja nad tegutsevad üksnes Kreekas. Arvestades autoriõigusega kaasnevate õiguste kaitse teenuste [turu] struktuuri ja niisuguse ettevõtmise praktilisi raskusi, ei ole ette näha olukorra muutumist, st et need kolm [...] organisatsiooni hakkaksid lähiajal tegutsema teistes riikides. Lisaks avaldab väidetav tegevus mõju ainult Kreeka turu piires. Muusika kasutamise lepingud sõlmitakse vaid Kreekas asuvate raadiojaamade, telekanalite ja teiste kasutajatega. Neil kolmel [...] organisatsioonil on õigus autoriõigusega kaasnevaid õigusi kaitsta üksnes Kreekas ja neil puudub praktiline võimalus seda õigust teostada väljaspool nimetatud riiki.

Teiseks, selleks et võimalikku rikkumist tõendada, peaks komisjon algatama keerulise uurimise asjasepuutuval turul valitsevate tingimuste ja olemasolevate alternatiivide kohta. Esiteks, kuna ühelt poolt Kreeka seadus (kooskõlas direktiiviga 92/100/EMÜ) näeb ette, et kõigi autoriõigusega kaasnevate õiguste eest makstakse ühekordset tasu, ja teiselt poolt, et väidetav rikkumine tuleneb

sellest, et need kolm organisatsiooni esitavad selle tasu nõude kasutajatele ühiselt, siis peaks komisjon kindlaks tegema selle, et ühekordse tasu maksmise eraldi nõudmine võib olla tõhus. Teiseks peaks komisjon mitte ainult tõendama nende kolme organisatsiooni turguvalitsevat seisundit, vaid Euroopa Kohtu otsuse Tournier ja otsuse Lucazeau [jt] [³] kohaselt uurima ka autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste hindade taset kõigis Euroopa Liidu riikides, nende vastavaid arvutamise aluseid, kasutatud kriteeriume ja Kreeka turul valitsevaid tingimusi võrreldes teiste Euroopa riikide [turgudega].

Lisaks tuleb märkida, et teie äriühingul on võimalus esitada need etteheited siseriiklikele ametiasutustele. Eelkõige võib ta juhtumiga pöörduda Kreeka konkurentsiasutuse poole. [Viimane] oleks tänu siseriikliku turu tingimuste väga heale tundmisele suuteline teie kaebust menetlema. Asjaolu tõttu, et kõigi asjaosaliste ja kõikide asjaomaste muusikakasutajate asukoht on Kreekas ja nad tegutsevad Kreeka turul, on kohaliku turu tingimuste üksikasjalik tundmine veelgi olulisem. Pealegi on sellel asutusel samasugune õiguslik pädevus kohaldada [EÜ] artikleid [81 ja 82] kui Euroopa Komisjonil.

Seega tuleb järeldada, et oma ulatuse ja keerulisuse tõttu on uurimismeetmed, mis

3 – 13. juuli 1989. aasta otsused vastavalt kohtuasjas 395/87 (EKL 1989, lk 2521) ja liidetud kohtuasjades 110/88, 241/88 ja 242/88 (EKL 1989, lk 2811).

on vajalikud selleks, et tuvastada, kas kolme [...] organisatsiooni käitumine on kooskõlas ühenduse õiguse konkurentsieskirjadega või mitte, ebaproportsionaalsed võrreldes võimaliku rikkumise väga piiratud tähtsusega ühisturu toimimisele. Seega ei esine kohtuasja puhul ühenduse huvi taset, mis on nõutav uurimise algatamiseks komisjoni poolt.”⁴

5. Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu (edaspidi „Esimese Astme Kohus”) kantsleile 15. juunil 2005 esitatud hagiga palus AEPI vaidlusalune otsus tühistada. Esimese Astme Kohus jättis selle hagi, milles apellatsioonkaebuse esitaja väitis, et ühenduse huvi hindamisel on tehtud ilmne viga ja rikutud põhjendamiskohustust, rahuldamata 12. juuli 2007. aasta otsusega kohtuasjas T-229/05: AEPI vs. komisjon (EKL 2007, lk II-84, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega kohtukulud mõisteti välja apellatsioonkaebuse esitajalt.

6. Analüüsid väidet, mille kohaselt tehti ilmne hindamisviga, meenutas Esimese Astme Kohus⁵, et „[h]innates ühenduse huvi jätkata teatava käitumise analüüsimist, peab komisjon [...] eelkõige hindama väidetava rikkumise tähtsust ühisturu toimimise seisukohast, selle olemasolu tõendamise tõenäosust ja nende uurimismeetmete ulatust, mis on vajalikud, et täita nii hästi kui võimalik oma

4 – Vaidlusaluse otsuse prantsusekeelse originaalversiooni katkendi mitteametlik tõlge.

5 – Vaidlustatud kohtuotsuse kõik osad, mis on käesolevas ettepanekus toodud jutumärkides, on mitteametlikud tõlked.

ülesannet valvata EÜ artiklite 81 ja 82 täitmise järele” (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 40).⁶

7. Esimese Astme Kohus meenutas seega „ühisturu toimimise mõjutamise” osas, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab „liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamiseks [...] ettevõtjatevahelisest kokkuleppest kõigi objektiivsete õiguslike või faktiliste asjaolude põhjal olema piisavalt suure tõenäosusega võimalik järeldada, et see kokkulepe mõjutab või võib mõjutada otseselt või kaudselt liikmesriikidevahelist kaubavahetust ja seda viisil, mis võiks kahjustada liikmesriikidevahelise ühisturu eesmärkide saavutamist” (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 42).⁷ Ta lisas, et „ühenduse õigust kohaldatakse igale kartellikokkuleppele ja tegevusele, mis võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust viisil, mis võib takistada liikmesriikidevahelise ühisturu loomist, nimelt isoleerides siseriiklikke turge või muutes ühisturul konkurentsi struktuuri”, samal ajal kui „tegevusele, mille mõju piirdub vaid ühe liikmesriigi territooriumiga, kohaldatakse siseriiklikku õigust” (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 43).⁸

6 – Esimese Astme Kohus viitab selles osas oma 18. septembri 1992. aasta otsusele kohtuasjas T-24/90: Automec vs. komisjon (EKL 1992, lk II-2223, lk 86); 24. jaanuari 1995. aasta otsusele kohtuasjas T-5/93: Tremblay jt vs. komisjon (EKL 1995, lk II-185, punkt 62) ja 14. veebruari 2001. aasta otsusele kohtuasjas T-62/99: Sodima vs. komisjon (EKL 2001, lk II-655, punkt 46).

7 – Esimese Astme Kohus viitab 11. juuli 1985. aasta otsusele kohtuasjas 42/84: Remia jt vs. komisjon (EKL 1985, lk 2545, punkt 22) ja 28. veebruari 2002. aasta otsusele kohtuasjas T-395/94: Atlantic Container Line jt vs. komisjon (EKL 2002, lk II-875, punkt 90).

8 – Esimese Astme Kohus viitab selles osas eelkõige 31. mai 1979. aasta otsusele kohtuasjas 22/78: Hugin vs. komisjon (EKL 1979, lk 1869, punkt 17).

8. Esimese Astme Kohus jätkas, märkides, et „[k]onkreetsemalt autoriõiguste valdkonnas [...] on väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nii, et kui etteheidetavate rikkumiste tagajärjed väljenduvad peamiselt ainult ühe liikmesriigi territooriumil ning kaebuse esitaja ja kaebuses silmas peetud üksuse vaheliste vaidluste osas on pöördutud selle liikmesriigi kohtute ja pädevate haldusametuste poole, on komisjonil õigus jätta kaebus rahuldamata seetõttu, et puudub piisav ühenduse huvi jätkata tegevuse analüüsimist, kuid siiski tingimusel, et kaebuse esitaja õigusi saab rahuldavalt kaitsta ja eelkõige saavad seda teha siseriiklikud kohtud”⁹ (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 44).

9. Lisaks tuvastas Esimese Astme Kohus, et menetluse kirjalikus etapis oli apellatsioonkaebuse esitaja vaidlustanud üksnes esimese kolmest väitest, millele komisjon vaidlusaluses otsuses tugines, kui välistas piisava ühenduse huvi olemasolu käesoleval juhul, nimelt väite, mille kohaselt ei saa etteheidetav tegevus tekitada olulisi ühisturu toimimise häireid. Esimese Astme Kohus leidis seega, et võib oma analüüsi puhul piirduda „argumentidega, mille kohaselt [hageja] vaidlustab mõju puudumise liikmesriikidevahelisele kaubandusele, väites, et ülemäära kõrgete tasude kehtestamine autoriõigusega kaasnevate õiguste eest kujutab endast tegevust, mis võib mõjutada ühisturgu EÜ artiklite 81 ja 82 tähenduses, isegi siis, kui see tegevus on piiratud Kreeka territooriumiga” (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 45–47).

9 – Esimese Astme Kohus viitab selles osas oma eespool viidatud otsustele *Automec vs. komisjon* (punktid 89 ja 90) ja *Tremblay jt vs. komisjon* (punktid 65 ja 74) ja 24. jaanuari 1995. aasta otsusele kohtuasjas T-114/92: *BEMIM vs. komisjon* (EKL 1995, lk II-147, punkt 86).

10. „Selles osas,” jätkas Esimese Astme Kohus, „on komisjon leidnud [...], et kõigi kohtuasjaga seotud osaliste asukoht oli Kreekas ja nad tegutsesid seal, [...] et oli ebatõenäoline, et kolme organisatsiooni tegevust võidaks laiendada teistesse riikidesse, [...] et muusika kasutajatel oli Kreeka kodakondsus ja et [nendel] kolmel organisatsioonil oli Kreeka territooriumiga piiratud pädevus” (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 48).

11. Esimese Astme Kohtu arvates ei võimaldanud apellatsioonkaebuse esitaja esitatud faktilised ja õiguslikud asjaolud „tõendada, et etteheidetud tegevus avaldab liikmesriikidevahelisele kaubavahetusele mõju selliselt, et see võiks kahjustada ühisturu eesmärkide saavutamist”. Nimelt piirdus apellatsioonkaebuse esitaja „viitega finantsraskustele, mida on kogenud autoritasude haldamise ühingud ja muusikakasutajad Kreekas ja kõigis teistes liikmesriikides”, ning ta ei olnud suuteline oma väiteid põhjendada või vähemalt esitada tõendeid, mis võiksid neid põhjendada (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 49).

12. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 50 tuvastas Esimese Astme Kohus seejärel, et mis puutub „hageja argumenti, mille kohaselt tulenevad olulised ühisturu toimimise häired asjaolust, et Kreeka ja välismaiste loojate tasud makstakse Euroopa Liidus asuvatele ühingutele, siis [...] kolme organisatsiooni pädevus piirdub Kreeka territooriumiga ja et järelikult tekitatakse etteheidetud tegevusest väidetavalt tulenevat kahju põhiliselt muusi-

kakasutajaile Kreeka territooriumil ja Kreeka loojatele”.

13. Esimese Astme Kohus võttis oma arutluskäigu kokku järgmiste kaalutlustega:

„54. Esitatud põhjendustest lähtudes tuleb tuvastada, et hageja ei ole esitanud ühtegi konkreetset asjaolu, mis tõendaks, et esinevad või võivad tekkida olulised ühisturu toimimise häired.

55. Seega ei tõenda hageja, et komisjon tegi vaidlusaluses otsuses ilmse hindamisvea, kui leidis, et tegevus, mille peale hageja kaebuse esitas, avaldas mõju peamiselt või isegi eranditult Kreeka turule ning seetõttu ei olnud see niisugune, mis kahjustaks liikmesriikidevahelist kaubandust EÜ artiklite 81 ja 82 tähenduses.”

14. Esimese Astme Kohus lükkas seega tagasi tühistamisväite, mille kohaselt tehti ühenduse huvi hindamisel ilmne viga.

15. Lõpuks lükkas ta tagasi ka tühistamisväite, mille kohaselt rikuti väidetavalt põhjendamiskohustust, sest leidis, et komisjon on toonud vaidlusaluses otsuses selgelt välja konkreetsed põhjused, mille tõttu ta niisuguse hinnangu andis ja kaebuse rahuldamata jättis (vaidlusaluse kohtuotsuse punkt 63).

16. AEPI palus Euroopa Kohtu kantseleile 14. septembril 2007 esitatud apellatsioonkaebusega Euroopa Kohtul vaidlustatud kohtuotsus tühistada, rahuldada esimeses kohtuastmes esitatud nõuded või saata asi tagasi Esimese Astme Kohtusse ning mõista kõik kohtukulud välja komisjonilt.

17. Komisjon palus jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja selle esitajalt.

18. Euroopa Kohus kuulas poolte esindajad ära 15. oktoobril 2008 toimunud kohtuistungil.

Õiguslik analüüs

Apellatsioonkaebus

19. Apellatsioonkaebuse esitaja põhjendab oma appellatsioonkaebust viie väitega. Esimeses kaebab ta, et kohtuotsust ei ole põhjendatud osas, mis puudutab komisjoni-poolset oma kaalutusõiguse piiride järgimist selles valdkonnas. Teise, kolmanda ja neljanda väitega püütakse kõigiga sisuliselt saavutada seda, et Euroopa Kohus tuvastaks, et vaidlusaluses kohtuotsuses tehti hindamisvigu või see on põhjendamata osas, mis puudutab ühendusesisese kaubanduse mõjutamise puudumise tuvastamist. Viienda väitega heidetakse Esimese Astme Kohtule ette, et see tõlgendas EÜ artikleid 81 ja 82 valesti, kui leidis, et selleks, et need artiklid oleksid kohaldatavad, peab ühendusesisest kaubandust tõesti olema mõjutatud.

Vastuvõetavus

20. Komisjon väitis oma kostja vastuses enne appellatsioonkaebuse erinevate väidete analüüsimist, et see appellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, sest ei sisalda argumente, millega püütaks välja tuua õigusnormi rikkumine, mis vaidlustatud kohtuotsusega toime pandi, vaid piirduetakse Esimese Astme Kohtus juba esitatud väidete ja argumentide kordamisega.

21. Ma arvan, et see vastuväide on põhjendamatu. Esitades oma argumentid üsna süstemaatult ja neid sageli korrates, tõi appellatsioonkaebuse esitaja minu arvates – nagu ilmneb selle appellatsioonkaebuse väidete esitusest, mis kohe järgneb – välja konkreetsed väited kohtuotsusest, mida ta kritiseeris, esitades ka põhjused, miks ta seda teeb. Apellatsioonkaebuse vastuvõetamatuse vastuväite võib seega tagasi lükata.

Sisulised küsimused

– Esimene väide

22. Esimese väitega heidetakse Esimese Astme Kohtule ette, et see ei näidanud ära, kas komisjon on käesoleval juhul oma kaalutusõiguse piire järginud või need ületanud. Seetõttu on vaidlustatud kohtuotsus täielikult põhjendamata.

23. See väide on – nagu komisjon märkis – ilmselgelt põhjendamatu.

24. Esimese Astme Kohus meenutas eelkõige, et esiteks põhineb kaebusega seotud ühen-

duse huvi hindamine iga kohtuasja faktilistel ja õiguslikel asjaoludel, mis võivad märkimisväärselt varieeruda sõltuvalt kohtuasjast, mitte aga eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumidel, mille kohaldamine on kohustuslik, ning teiseks, et komisjonil, kelle ülesanne on valvata EÜ artikli 85 lõike 1 alusel EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamise järele, tuleb määrata kindlaks ja rakendada ühenduse konkurentsipoliitikat ning selleks on tal kaalutusõigus nimetatud kaebuste menetlemisel.¹⁰ Seejärel märkis ta, et kui komisjon omistab seda kaalutusõigust kasutades erineva tähtsuse talle esitatud kaebustele, võib ta tugineda kohtuasjaga seonduvale ühenduse huvile kui tähtsuse hindamise kriteeriumile.¹¹ Niisugused kaalutlused on täielikus kooskõlas sellega, mida Euroopa Kohus sedastas kohtuotsuses *Ufex jt vs. komisjon*¹².

25. Siis märkis Esimese Astme Kohus, et hinnates ühenduse huvi jätkata teatava tegevuse analüüsimist, peab komisjon eelkõige hindama väidetava rikkumise tähtsust ühisturu toimimise seisukohast, selle olemasolu tõendamise tõenäosust ja vajalike uurimismeetmete ulatust.¹³ Ta tuvastas, et vaidlusaluses otsuses tugines komisjon kolmele põhjusele, kui järeldas, et puudub ühenduse

huvi jätkata kaebuse analüüsimist, ning et ainult üht nendest, nimelt seda, et etteheidetav käitumine ei saa tekitada olulisi ühisturu toimimise häireid, oli apellatsioonkaebuse esitaja kritiseerinud.¹⁴

26. Esimese Astme Kohus keskendus seega selle kriitika analüüsimisele ning leidis selle olevat põhjendamatu hinnangutes, mis on konkreetselt vaidlustatud apellatsioonkaebuse neljas järgmises väites.

27. Leides, et see on põhjendamatu, asus Esimese Astme Kohus selgelt seisukohale, et apellatsioonkaebuse esitaja ei ole esitanud asjaolusid, mis tõendaksid, et komisjon on käesoleval juhul oma kaalutusõiguse piire ületanud.

28. Esimene väide tuleb seepärast minu arvates tagasi lükata.

10 – Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 38.

11 – Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 39.

12 – 4. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-119/97 P (EKL 1999, lk I-1341, eelkõige punktid 79–81, 88, 89 ja 92).

13 – Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 40.

14 – Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 45 ja 46.

– Apellatsioonkaebuse ülejäänud väited

29. Apellatsioonkaebuse teises ja kolmandas väites heidetakse vaidlustatud kohtuotsusele ette hindamisvigu ja põhjenduse puudumist selle punkti 44 osas, milles Esimese Astme Kohus leidis väidetavalt ekslikult, et kui rikkumise mõju avaldub ainult ühe liikmesriigi territooriumil, on komisjonil lubatud jätta kaebus piisava ühenduse huvi puudumise tõttu rahuldamata, sest ei mõjutatud liikmesriikidevahelist kaubandust. Esimese Astme Kohus tugines seda tuvastades lisaks väidetavalt kohtupraktikale, mis vastupidi tema enda väitele ei käsitle autoriõiguste valdkonda, ei võtnud aga arvesse tervet rida ühenduse kohtu otsuseid, millest paljud on tehtud just selles valdkonnas ja millest ilmneb, et EÜ artiklites 81 ja 82 sätestatud eeskirjade rikkumisega võib olla tegemist ka siis, kui kritiseeritud käitumine leiab aset ainult ühe liikmesriigi territooriumil.¹⁵ Kolmandas väites märgib apellatsioonkaebuse esitaja ka, et vaidlusaluses otsuses ja vaidlustatud kohtuotsuses mitu korda esinev viide kohtuotsusele *Automec vs. komisjon* on asjakohatu ja sobimatu, sest see kohtuotsus puudutab vastupidi käesolevale juhtumile „mitte tegelikku, vaid hüpoteetilist rikkumist”, kuna kaebuse esemeks olevat ringkirja, mille BMW Italia oma ainumüüjatele saatis ja mida selles kohtuotsuses käsitleti, ei olnud kunagi kohaldatud.

15 – Apellatsioonkaebuse esitaja mainib eespool viidatud kohtuotsuseid *Hugin vs. komisjon*, *Lucazeau jt ja Tournier* ning 23. aprilli 1991. aasta otsust kohtuasjas C-41/90: *Höfner ja Elser* (EKL 1991, lk I-1979); 10. detsembri 1991. aasta otsust kohtuasjas C-179/90: *Merci convenzionali porto di Genova* (EKL 1991, lk I-5889); 17. mai 1994. aasta otsust kohtuasjas C-18/93: *Corsica Ferries* (EKL 1994, lk I-1783); 6. aprilli 1995. aasta otsust liidetud kohtuasjades C-241/91 P ja C-242/91 P: *RTE ja ITP vs. komisjon* (EKL 1995, lk I-743); viidatud kohtuotsust *Tremblay jt vs. komisjon* ja 7. oktoobri 1999. aasta otsust kohtuasjas T-228/97: *Irish Sugar vs. komisjon* (EKL 1999, lk II-2969).

30. Apellatsioonkaebuse neljas väide sisaldab etteheited, mille kohaselt tehti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 49 ja 50 esitatud kaalutluste puhul hindamisvigu ja need jäeti põhjendamata, kui leiti esiteks, et apellatsioonkaebuse esitaja ei ole esitanud asjaolusid, mis tõendaksid, et etteheidetav tegevus avaldab liikmesriikidevahelisele kaubandusele mõju, mis võib kahjustada ühisturu eesmärkide saavutamist, ning teiseks, et selle tegevusega väidetavalt põhjustatud kahju kandsid peamiselt Kreeka territooriumil muusikat kasutavad isikud ja Kreeka loojad. Apellatsioonkaebuse esitaja esitab terve rea asjaolusid, mis peaksid tõendama, et vastupidi Esimese Astme Kohtu arvamusele tuleb asuda seisukohale, et etteheidetav tegevus mitte ainult ei või mõjutada ühendusesisest kaubandust, vaid ongi seda juba teinud.

31. Apellatsioonkaebuse viiendas väites heidetakse lõpuks Esimese Astme Kohtule ette, et see tõlgendas EÜ artikleid 81 ja 82 valesti, leides, et selleks, et need artiklid oleks kohaldatavad, peab ühendusesisest kaubandust tõesti olema mõjutatud, välistades nii ainult potentsiaalse kahju asjakohasuse. Lisaks kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 tehtud järeldust, mille kohaselt ei esitanud apellatsioonkaebuse esitaja ühtegi konkreetset asjaolu, mis tõendaks, et etteheidetava tegevuse tulemusena tekkisid või võivad tekkida olulised ühisturu toimimise häired. Apellatsioonkaebuse esitaja esitab mitmeid argumente, mille eesmärk on tõendada, et niisugune tegevus võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

32. Komisjon vaidlustab kõikide tema väidete põhjendatuse, leides, et vaidlustatud kohtuotsuses ei esine põhjendamata jätmist ega hindamisvigu.

33. Mina omalt poolt märgin, et arutelu on menetluse käigus iseloomustanud ilmselge kahe niisuguse mõiste segiajamine, mida on parem hoida teineteisest lahus, ning neid on minu meelest segi ajanud kord apellatsioonkaebuse esitaja, kord jälle komisjon. Tegemist on esiteks liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamise kui EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamise tingimusega ning teiseks oluliste ühisturu toimimise häirete olemasolu kui kriteeriumiga, mille põhjal hinnatakse, kas on olemas piisav ühenduse huvi komisjonipoolseks kaebuse uurimiseks.

34. Nagu teada, kohaldatakse EÜ artikleid 81 ja 82 nendes sõnaselgelt sätestatu kohaselt konkurentsi piiravate kokkulepete ja turgu valitseva seisundi kuritarvituste suhtes, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Kohtupraktika järgi on selle tingimuse eesmärk piiritleda ettevõtjatevahelist konkurentsi kaitsvate ühenduse õigusnormide kohaldamisala võrreldes siseriiklike konkurentsi käsitlevate õigusnormide kohaldamisalaga. Just siis, kui piirav kokkulepe või turgu valitseva seisundi kuritarvitamine võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, kuulub mõne niisuguse käitumisega põhjustatud konkurentsimoontonus EÜ artik-

lites 81 ja 82 sätestatud keeldude kohaldamisalasse ning vastasel juhul ei kuulu.¹⁶

35. Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamiseks peab ettevõtjatevahelisest kokkuleppest või turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest kõigi objektiivsete õiguslike või faktiliste asjaolude põhjal olema piisavalt suure tõenäosusega võimalik järeldada, et see kokkulepe mõjutab või võib mõjutada otseselt või kaudselt liikmesriikidevahelist kaubavahetust ja seda viisil, mis võiks kahjustada liikmesriikidevahelise ühisturu eesmärkide saavutamist.¹⁷

36. See mõju kaubandusele peab kohtupraktika kohaselt olema „märkimisväärne”; „kokkulepe ei kuulu EÜ [artiklis 81] sätestatud keelu kohaldamisalasse, kui võttes arvesse osalejate nõrka seisundit asjaomaste toodete turul, kahjustab see turgu vähesel määral”.¹⁸

16 – Vt 13. juuli 1966. aasta otsus liidetud kohtuasjades 56/64 ja 58/64: Consten ja Grundig vs. komisjon (EKL 1966, lk 457, eelkõige lk 519) ja 6. märtsi 1974. aasta otsus liidetud kohtuasjades 6/73 ja 7/73: Commercial Solvents vs. komisjon (EKL 1974, lk 223, punkt 31).

17 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Remia jt vs. komisjon (punkt 22) ja 21. jaanuari 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-215/96 ja C-216/96: Bagnasco jt (EKL 1999, lk I-135, punkt 47).

18 – 9. juuli 1969. aasta otsus kohtuasjas 5/69: Völk (EKL 1969, lk 295, punkt 7). Vt ka 25. novembri 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/71: Béguelin (EKL 1971, lk 949, punkt 16) ja 28. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-306/96: Javico (EKL 1998, lk I-1983, punkt 16).

37. Komisjon ei jätnud vaidlusaluses otsuses apellatsioonkaebuse esitaja kaebust rahuldama seepärast, et oleks leidnud, et selles kirjeldatud tegevus ei saa mõjutada märkimisväärselt liikmesriikidevahelist kaubandust. Komisjon ei ole võtnud mingit seisu kohta küsimuses, kas see tegevus on vastuolus EÜ artiklitega 81 ja 82. Ta jättis selle kaebuse rahuldamata seepärast, et kasutades talle kohtupraktikaga antud õigust omistada talle saadetud kaebustele erinev tähtsus,¹⁹ leidis ta, et ei ole piisavat ühenduse huvi seda küsimust analüüsida, võttes eelkõige arvesse, et see tegevus ei tundunud talle niisugune, mis võiks „põhjustada olulisi ühisturu toimimise häireid”. Sellega ei tahtnud komisjon mõistagi öelda, et mõju, mida see tegevus võib hüpoteetiliselt ühendusesisesele kaubandusele avaldada, ei ületa minimaalset taset, mille puhul võivad EÜ artiklid 81 ja 82 olla kohaldatavad. Ta soovis ainult rõhutada „võimaliku rikkumise väga piiratud tähtsus[t] ühisturu toimimisele” ning juhtida tähelepanu, et igal juhul ei ole tegemist tegevusega, mis avalduks märkimisväärselt selle toimimises.

38. Pealegi tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kui komisjon määrab kindlaks talle esitatavate kaebuste menetlemise tähtsuse

19 – Eespool viidatud kohtuotsused Ufex jt vs. komisjon (punkt 88) ja Automec vs. komisjon (punkt 83).

järjekorra, võib ta õigustatult tugineda ühenduse huvile²⁰ ning seda tehes on ta „kohustatud hindama iga juhtumi puhul väidetavate konkurentsirikikumiste raskust või nende rikkumiste mõju jätkumist”, millega kaasneb „muu hulgas ka kohustus võtta arvesse etteheidetud rikkumiste kestus ja raskus ning nende rikkumiste mõju konkurentsile [... ü]henduses”.²¹

39. Kui komisjon märkis vaidlusaluse otsuse osas, mis on toodud eespool punktis 4, et kõikide asjaomaste poolte asukoht on Kreekas ja nad tegutsevad Kreeka turul, et väidetav tegevus avaldab mõju ainult Kreeka turu piires, et muusika kasutamise lepingud sõlmatakse vaid Kreekas asuvate raadiojaamade, telekanalite ja teiste kasutajatega ning neil kolmel organisatsioonil on õigus autoriõigusega kaasnevaid õigusi kaitsta üksnes Kreekas ja neil puudub praktiline võimalus seda õigust teostada väljaspool nimetatud riiki, ei mõelnud ta eitada, et mõjutatakse või võidakse mõjutada ühendusesisest kaubandust, vaid ainult välistada, et see mõju, isegi kui selle saab tuvastada ja see ei ole tähtsusetu, avaldab *märkimisväärset mõju* sellele kaubandusele.

20 – Vt mõttest tulenevalt eespool viidatud kohtuotsus Ufex jt vs. komisjon (punktid 52, 79, 95 ja 96); 17. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-449/98 P: IECC vs. komisjon (EKL 2001, lk I-3875, punkt 46); 17. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-450/98 P: IECC vs. komisjon (EKL 2001, lk I-3947, punktid 54 ja 58) ja 13. detsembri 2000. aasta määrus kohtuasjas C-39/00: SGA vs. komisjon (EKL 2000, lk I-11201, punkt 67).

21 – Eespool viidatud kohtuotsus Ufex jt vs. komisjon (punktid 92 ja 93). Kohtujuristi kursiiv.

40. On aga ilmne, et Esimese Astme Kohus isegi ajas vaidlustatud kohtuotsuses segamini küsimuse, kas ühendusesisest kaubandust mõjutatakse ja seega on rikutud EÜ artikleid 81 ja 82, küsimusega, kas võimalik rikkumine on piisavalt tõsine, et õigustada komisjonipoolset uurimist.

41. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 42 ja 43 meenutab Esimese Astme Kohus kõigepealt mõningaid põhimõtteid, kuidas on kujundatud välja kohtupraktikat, mis käsitleb ühendusesisese kaubanduse mõjutamist kui EÜ artiklite 81 ja 82 kohaldamise tingimust ning pädevuse ühenduse ja siseriikliku õiguse vahel jagunemise kriteeriumit.

42. Järgmises punktis 44, mida on sobimatult alustatud sõnadega „Konkreetselt autoriõiguste valdkonnas”, meenutab Esimese Astme Kohus oma kohtupraktikat, mis ei puuduta siiski eelmistes punktides käsitletud ühendusesisese kaubanduse mõjutamise küsimust, vaid küsimust, kas on olemas piisav ühenduse huvi jätkata kaebuse analüüsimist, mis on esitatud teatava tegevuse kohta, mille mõju avaldub põhiliselt ainult ühe liikmesriigi territooriumil.

43. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 47 täpsustab Esimese Astme Kohus, et ta piirdub apellatsioonkaebuse esitaja nende argumentide analüüsimisega, millega viimane vaidlustas mõju puudumise liikmesriikidevahelisele kaubandusele ning väitis, et

„ülemäära kõrgete tasude kehtestamine autoriõigusega kaasnevate õiguste eest kujutab endast tegevust, mis võib mõjutada ühisturgu EÜ artiklite 81 ja 82 tähenduses, isegi siis, kui see tegevus on piiratud Kreeka territooriumiga”.

44. Järgmises punktis 48, mis algab sõnadega „Selles osas”, meenutatakse faktilisi asjaolusid, mida komisjon hinnates, kas on olemas ühenduse huvi jätkata kaebuse analüüsimist, kasutas vaidlusaluses otsuses mitte selleks, et eitada võimalust, et mõjutati ühendusesisest kaubandust, vaid selleks, et teha järeldus, et ei esine *olulisi* ühisturu *toimimise häireid*.

45. Esimese Astme Kohtu „hüppamist” ühendusesisese kaubanduse (või ühisturu) mõjutamisele viitamiselt olulistele ühisturu toimimise häiretele viitamisele ja vastupidi näitab veel see, kui lugeda vaidlustatud kohtuotsuse järgmisi punkte, mis on kord pühendatud esimesele (punktid 49 ja 51), kord teisele aspektile (punkt 50) ilma mõistetava loogilise seoseta, kuni viimaks tekib ilmselge ebahütlus nende kahe punkti vahel, milles arutluskäik kokku võetakse ning milles Esimese Astme Kohus tuvastab kõigepealt, et „hageja ei ole esitanud ühtegi konkreetset asjaolu, mis tõendaks, et ühisturul esinevad või võivad tekkida olulised häired” (punkt 54), ning järeldab siis, et „[s]eega ei tõenda hageja, et komisjon tegi vaidlusaluses otsuses ilmse hindamisvea, kui leidis, et tegevus, mille peale hageja kaebuse esitas, avaldas mõju

peamiselt või isegi eranditult Kreeka turule ning seetõttu ei olnud see niisugune, mis kahjustaks liikmesriikidevahelist kaubandust EÜ artiklite 81 ja 82 tähenduses”.²²

46. Ei saa ka asuda seisukohale, et kui jätta kõrvale puudused koostatud tekstis, siis tegelikult soovis Esimese Astme Kohus sisuliselt kinnitada – vastupidi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 54 ja 55 väljendatud loogikale –, et kuna käesoleval juhul ei avaldata mingit mõju ühendusesisesele kaubandusele, ei ole ammu olulisi ühisturu toimimise häireid.

47. Kohtuotsuse niisugune tõlgendus ei ole mitte ainult vastuolus selle sisuga, vaid oleks ka vastuolus selle õiguspärasuse kohtuliku kontrolli piiridega, mida ühenduse kohus peab EÜ artikli 230 alusel teostama. Seda tehes peab see kohus nimelt eelkõige kontrollima, kas vaidlustatud akti andnud isiku põhjendused on piisavad ja õiged, ning tühistama akti juhul, kui selle kontrolli tulemus on nendest kahest aspektist ühe osas negatiivne. Tal ei ole sel juhul aga seevastu õigust pakkuda vaidlustatud akti resolutsioonile välja uusi ja teistsuguseid põhjendusi, mis õigustaksid siiski selle jõussejätmist. Kui ühenduse kohus seda teeks, asendaks ta selle institutsiooni hinnangu, kes on pädev akti andma, oma hinnanguga,

sekkudes aktiivsesse haldusvõimu ja rikkudes institutsionaalset tasakaalu, mida on soovitud EÜ asutamislepinguga saavutada.

48. Selle kohta on Euroopa Kohus juba märkinud ühel juhtumil, mil Esimese Astme Kohtus oli vaidlustatud komisjoni otsus, millega oli jäetud rahuldamata EÜ asutamislepingu konkurentsieeskirjade rikkumise kaebus, et „kuna [EÜ] asutamislepingu artiklis 173 [nüüd muudetuna EÜ artikkel 230] ette nähtud õiguspärasuse kontroll ei anna Esimese Astme Kohtule niisuguses kohtuasjas nagu [käesolev] sisulist pädevust vastupidi sellele, mis on ühenduse kohtutel EÜ asutamislepingu artikli 172 (nüüd EÜ artikkel 229) alusel näiteks otsuste osas, millega määratakse karistusi, ei võinud Esimese Astme Kohus [käsitletud juhul] asendada vaidlustalust otsust teise otsusega või seda muuta”.²³ Samas otsuses leidis Euroopa Kohus, et „tühistamishagi raames, mis on esitatud [komisjoni] otsuse peale, milles ei leita, et tegemist oleks turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega, ei saa Esimese Astme Kohus sellise kuritarvituse olemasolu tuvastada”. Lisan, et Esimese Astme Kohtul ei ole lubatud ka välistada rikkumise olemasolu, kui komisjon ise hoidus seda tegemast otsuses, mille tühistamist taotletakse.

49. Et komisjon ei olnud vaidlustaluses otsuses tahtnud välistada EÜ artiklite 81

22 – Kohtujuristi kursiv.

23 – Euroopa Kohtu 11. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-428/98 P: Deutsche Post vs. IECC ja komisjon (EKL 2000, lk I-3061, punkt 28).

ja 82 rikkumist, ei oleks ka Esimese Astme Kohus kindlasti tohtinud seda teha, kui kontrollis selle otsuse õiguspärasust.

Esimese Astme Kohtu otsuse põhjendused on vastuolulised või ebapiisavad, endast õiguslikku küsimust, mille võib sellisena esitada apellatsioonkaebuse raames.²⁴

50. Lisaks tuleb rõhutada, et samal ajal kui komisjon oli vaidlusaluses otsuses juhtinud tähelepanu, et AEPI-I oli „võimalus esitada need etteheited siseriiklikele ametiasutustele”, eelkõige Kreeka konkurentsiametile ning et viimasel „on pädevus kohaldada [EÜ artikleid 81 ja 82]” samamoodi nagu komisjonil endal, oleks see, kui Esimese Astme Kohus tuvastab, et käesoleval juhul ei avaldata mõju ühendusesisesele kaubandusele, nendele asutustele siduv ning nad ei saa seega enam sekkuda, et kohaldada EÜ artikleid 81 ja 82, vaid võimalusel ainult siseriiklikku konkurentsioigust.

53. Kuigi apellatsioonkaebuse esitaja, kes viitas apellatsioonkaebuse neljas esimeses väites sellele, et vaidlustatud kohtuotsust ei ole põhjendatud, ei ole kurtnud põhjenduste vastuolulisuse üle, mille mina äsja välja tõin, võib Euroopa Kohus minu arvates tuvastada omal algatusel selle vea, mis takistab tal teostada kõnesoleva kohtuotsuse õiguspärasuse kontrolli sobival viisil ning mis mõjus lisaks negatiivselt apellatsioonkaebuse esitaja võimalusele kasutada täielikult oma kaitseõigusi, sest muutis tal kohtuotsuse aluseks oleva arutluskäigu mõistmise ja seega selle põhjendatuse analüüsimise liiga keeruliseks.²⁵

51. Leian, et segadus, mis iseloomustab Esimese Astme Kohtu arutluskäiku, on niisugune, et tekitab juba enne võimalikke õigusnormide rikkumisi vaidlustatud kohtuotsuse üksikutes punktides ja nendest sõltumata põhjenduste ilmse vastuolulisuse.

54. Vaidlustatud kohtuotsus tuleb seepärast minu arvates põhjenduste vastuolulisuse tõttu tühistada osas, milles lükatakse tagasi apellatsioonkaebuse esitaja tühistamisväide, mille kohaselt tehti ühenduse huvi hindamisel ilmne viga.

52. Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kujutab küsimus, kas

24 – Vt 7. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-401/96 P: Somaco vs. komisjon (EKL 1998, lk I-2587, punkt 53); 13. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-446/00 P: Cubero Vermurie vs. komisjon (EKL 2001, lk I-10315, punkt 20) ja 8. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-3/06 P: GroupeDanone vs. komisjon (EKL 2007, lk I-1331, punkt 45).

25 – Vt analoogia alusel 20. märtsi 1959. aasta otsus kohtuasjas 18/57: Nold vs. ülemamet (EKL 1959, lk 85, eelkõige lk 109); 1. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 185/85: Usinor vs. komisjon (EKL 1986, lk 2079, punktid 20 ja 21) ja 20. veebruari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-166/95 P: komisjon vs. Daffix (EKL 1997, lk I-983, punktid 23 ja 24).

Vaidlusaluse otsuse peale esitatud hagi

55. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 kohaselt tühistab Euroopa Kohus Esimese Astme Kohtu otsuse, kui apellatsioonkaebus on põhjendatud. Kui menetlusstaadium lubab, võib ta teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, või suunata asja tagasi Esimese Astme Kohtusse otsustamiseks.

56. Käesoleval juhul lubab menetlusstaadium minu meelest Euroopa Kohtul teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse.

57. Esitades tühistamisväite, mille kohaselt tehti ühenduse huvi hindamisel ilmne viga ja mis on toodud esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse punktides 1 ja 3, väitis apellatsioonkaebuse esitaja, et komisjon ei võinud järeldada, et „väidetav rikkumine on tähtsusetu” üksnes seetõttu, et see leidis aset ainult ühe liikmesriigi territooriumil. Ta viitas selles küsimuses ühenduse kohtute otsusele, millest mõned on tehtud just autoriõiguste valdkonnas ja millest tuleneb, et EÜ asutamislepingus sätestatud konkurentsieeskirjade rikkumisega võib olla tegemist ka siis, kui rikkumine pannakse toime ainult ühe liikmesriigi territooriumil²⁶; ta meenutas, et EÜ artiklites 81 ja 82 on nõutud, et selleks, et tegemist oleks rikkumisega, on vaja, et

kõnesolev käitumine „võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust”, aga mitte, et see peab juba olema tõesti avaldanud mõju sellele kaubandusele, ning tõi ära mõned asjaolud, mis näitavad tema arvates, et etteheidetav tegevus kujutab endast nende artiklite tõsist rikkumist.

58. Nendeks asjaoludeks olid esiteks apellatsioonkaebuse esitaja ettevõtlustegevuse majanduslik tähtsus – talle laekus kaebuse esitamise aastal (2001) autoriõiguste eest üle 30 miljoni euro – ja asjaolu, et võttes arvesse välismaise muusika laialdast kasutamist Kreekas, maksti suur osa nendest laekunud summadest edasi samalaadsetele organisatsioonidele, mis asusid peamiselt Euroopa Liidu teistes liikmesriikides ja mis esindavad nendes liikmesriikides asuvate loojate huve, ning teiseks see, et kolme organisatsiooni saadud summad olid erakordselt kõrged.

59. Kuigi paljud argumendid, mis apellatsioonkaebuse esitaja esitas esimeses kohtuastmes, on sama mitmemõttelised ja segased nagu vaidlustatud kohtuotsus, arvan siiski, et esimeses kohtuastmes esitatud hagit ilmneb piisavalt selgelt idee, et komisjon ei võinud välistada, et etteheidetav tegevus võib tekitada tõsiseid ühisturu toimimise häireid, märkides, et see tegevus on piiratud Kreeka territooriumiga. Vaidlustades esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses

26 – Tegemist on viidatud kohtuotsustega Tournier, Lucazeau jt, *Merci convenzionali porto di Genova, Corsica Ferries, RTE ja ITP vs. komisjon ning Irish Sugar vs. komisjon*, mida on mainitud ka apellatsioonkaebuses, ning 2. märtsi 1983. aasta otsusega kohtuasjas 7/82: *GVL vs. komisjon* (EKL 1983, lk 483).

selle, et „väidetav rikkumine on tähtsusetu”, viitas apellatsioonkaebuse esitaja kindlasti mitte rikkumise *olemasolule*, st niisuguse piirava tegevuse olemasolule, mis võib avaldada märkimisväärset mõju (st niisugust mõju, mida ei saa eirata) ühendusesisesele kaubandusele, vaid etteheidetava rikkumise *raskusastme* probleemile. Seda kinnitavad viited rikkumise raskusastmele, mis esinevad selle hagiavalduse punkti 1 alapunktides 4 ja 6.

60. Seepärast on kõnesoleva tühistamisväite analüüsimisel vaja kontrollida – lähtudes apellatsioonkaebuse esitaja kriitikast – kas komisjon võis õiguspäraselt välistada oluliste ühisturu toimimise häirete esinemise käesoleval juhul kaalutluste põhjal, mis ta selles osas vaidlusaluses otsuses esitas (vt eespool punkt 39).

61. Enne selle kontrollimist tuleb siiski teha selgeks, kas see on asjakohane, et rahuldada vaidlusaluse otsuse tühistamise nõue, mille apellatsioonkaebuse esitaja esitas. Nagu Esimese Astme Kohus nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45 tuvastas, välistas komisjon oma otsuses piisava ühenduse huvi olemasolu käesoleval juhul kolme erineva asjaolu põhjal: oluliste ühisturu toimimise häirete puudumine, selle uurimise keerukus, mis tuleb läbi viia, et tuvastada väidetav rikkumine, ja asjaomaste poolte võimalus leida kaitset siseriiklikelt asutustelt. Nagu aga Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 46 tuvastas, vaidlustab apellatsioonkaebuse esitaja selle tühistamis-

väitega ainult kaalutlused, mis komisjon esitas nendest asjaoludest esimese kohta.

62. Mulle näib siiski ilmne, et seepärast ei saa veel asuda seisukohale, et see väide pole tulemuslik.

63. Nimelt ei saa nõustuda, et vaidlusaluse otsuse ülesehituses on igaüks nendest kolmest asjaolust iseenesest piisav, et õigustada apellatsioonkaebuse esitaja kaebuse rahuldamata jätmist.

64. Pärast seda, kui komisjon tõi need kolm asjaolu eraldi välja, leidis ta, et tuleb „järeldada, et oma ulatuse ja keerulisuse tõttu on uurimismeetmed, mis on vajalikud selleks, et tuvastada, kas kolme [...] organisatsiooni käitumine on kooskõlas ühenduse õiguse konkurentsieeskirjadega või mitte, ebaproportsionaalsed võrreldes võimaliku rikkumise väga piiratud tähtsusega ühisturu toimimisega”.

65. Sellest järeldub, et kui komisjon välistas piisava ühenduse huvi olemasolu käesoleval juhul, siis tegi ta seda, analüüsides kõiki neid asjaolusid ning kaaludes eelkõige kahte esimest.

66. Võimalik ilmne hindamisviga, mis peaks muutma valeks komisjoni järeldused esimese asjaolu osas, mõjutaks seepärast paratamatult vaidlusaluse otsuse õiguspärasust.

67. Analüüsidest seega kõnesoleva tühistamisväite põhjendatust, näib mulle, et määrava tähtsusega on apellatsioonkaebuse esitaja mainitud asjaolu, et teistes liikmesriikides asuvate samalaadsete organisatsioonidega sõlmitud vastastikuse esindamise lepingute alusel saab ta Kreekas ka autoritasusid, mis on seotud nendes liikmesriikides asuvate loojate muusika kasutamisega, ja maksab need nendele organisatsioonidele edasi. Seda asjaolu, mida apellatsioonkaebuse esitaja mainis juba oma kaebuses, komisjon ei vaidlustanud (või õigemini vaidlustas ebamääraselt ja hilinemisega kohtuistungil) ning näib, et see võib tõendada, et Kreekas autoritasudena saadava tulu vähenemine, mille üle apellatsioonkaebuse esitaja kurdab ja mida ta peab etteheidetava tegevuse tagajärjeks, võib kahjustada mitte üksnes Kreeka loojate, vaid ka teistes liikmesriikides asuvate loojate (ja neid esindavate organisatsioonide) huve.

68. Apellatsioonkaebuse esitaja tugines seega asjaoludele, mille esitas juba komisjonile enne vaidlusaluse otsuse tegemist ja mis lükkavad minu meelest ümber need kaks väidet, mille põhjal komisjon välistas sisuliselt oluliste ühisturu toimimise häirete esinemise käesoleval juhul: nimelt väite, et „kõikide asja-

osaliste asukoht on Kreekas ja nad tegutsevad üksnes Kreekas”, ja väite, et „väidetav tegevus [avaldab] mõju ainult Kreeka turu piires”.

69. Asjaolu, et „muusika kasutamise lepingud sõlmitakse vaid Kreekas asuvate raadiojaamade, telekanalite ja teiste kasutajatega”, ja asjaolu, et nendel kolmel organisatsioonil „on õigus autoriõigusega kaasnevaid õigusi kaitsta üksnes Kreekas ja neil puudub praktiline võimalus seda õigust teostada väljaspool nimetatud riiki”, ei lase sugugi välistada võimalust, et etteheidetava tegevuse mõju avaldub ka väljaspool Kreeka territooriumi ning kahjustab loojaid ja organisatsioone, kes asuvad teistes liikmesriikides. Need vaidlusaluses otsuses nimetatud asjaolud võimaldavad ainult kinnitada, et *muusika kasutajate hulgast* kannavad etteheidetava rikkumise tõttu kahju ainult need, kes asuvad Kreekas. Mis puudutab aga *autoriõiguste omanikke* ja *neid õigusi kaitsvaid organisatsioone*, keda potentsiaalselt kahjustatakse, siis samad asjaolud ei võimalda piirata nende ringi ainult Kreekas asuvate omanike ja organisatsioonidega.²⁷

70. Komisjon märkis tõesti oma esimeses kohtuastmes esitatud kostja vastuses, et „oluline on see, kas eespool nimetatud

27 – Selles osas näib olevat vale Esimese Astme Kohtu analüüs, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 50 ja millele on vaieldud vastu apellatsioonkaebuse neljandas väites.

kolme organisatsiooni tegevus, mille peale hageja kaebuse esitas, avaldab mõju *peamiselt* või eranditult Kreeka turule”. Ta rõhutas selles osas, et kõik asjaolud, mis moodustavad väidetava EÜ artiklite 81 ja 82 rikkumise, „avaldavad mõju *peamiselt* või eranditult Kreeka turule”, ning leidis, et on „loogiline arvata, et etteheidetava rikkumise raskuskese jääb Kreeka turu piiridesse, sest väidetava rikkumise mõju peaks tunda andma *põhiliselt* seal”.²⁸

71. Näib, et selle seisukohaga tuuakse sisse oluline erinevus võrreldes sellega, mida on märgitud vaidlusaluses otsuses, milles komisjon välistas selgelt ja ühemõtteliselt, et etteheidetav tegevus võib avaldada mõju väljaspool Kreeka territooriumi. Esimeses kohtuastmes esitatud kostja vastuses nõustus komisjon, kasutades termineid „peamiselt” ja „põhiliselt”, seevastu võimalusega, et väidetav rikkumine avaldab teatavat, kasvõi minimaalset mõju väljaspool seda territooriumi.

72. Tühistamishagiga palutakse ühenduse kohtul siiski teha otsus hagi vaidlustatud otsuse õiguspärasuse ja mitte hinnangute kohta, mis selle otsuse tegija esitab kohtule, muutes täielikult või osaliselt hinnanguid, mille põhjal ta selle otsuse tegi.

73. Järeldus, et käesoleval juhul ei esine olulisi ühisturu toimimise häireid, tehti vaidlusaluses otsuses aga selle põhjal, et tuvastati, et asjaomased isikud ja etteheidetava rikkumise võimalik mõju on koondunud *ainult Kreeka territooriumile* – väide, mille apellatsioonkaebuse esitaja tõendas olevat ilmselgelt vale.

74. Seepärast isegi juhul, kui me mööname, et mõju, mida etteheidetav rikkumine avaldab teiste liikmesriikide territooriumil, on – nagu oletab komisjon oma esimeses kohtuastmes esitatud kostja vastuses – minimaalne – mida minu meelest ei saa eeldada ainuüksi selle põhjal, et nende organisatsioonide pädevus, kelle vastu apellatsioonkaebuse esitaja kaebuse esitas, on piiratud Kreekaga – ei ole see seisukoht sugugi vähem ilmselgelt ekslik ning järelikult vaidlusalune otsus eespool punktides 63–66 esitatud põhjustel vähem õigusvastane.

75. Ma saan seega ainult teha Euroopa Kohtule ettepaneku nõustuda selle tühistamisalusega ja tühistada vaidlusalune otsus.

Kohtukulud

76. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 122 esimene lõik näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta

²⁸ – Kostja vastuse punktid 29 ja 30 (kohtujuristi kursiiv).

kohtukulude jaotuse. Sama kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt, mida artikli 118 alusel kohaldatakse Euroopa Kohtule Esimese Astme Kohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

77. Et ma teen Euroopa Kohtule ettepaneku rahuldada nii apellatsioonkaebuse esitaja esitatud apellatsioonkaebus kui ka tühistamishagi, arvan, et mõlema kohtuastme kulud tuleb vastavalt apellatsioonkaebuse esitaja nõuetele välja mõista komisjonilt, kes kohtuasja järelikult kaotab.

Ettepanek

78. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule järgmise ettepaneku:

1. Tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 12. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas T-229/05: AEPI vs. komisjon.
2. Tühistada Euroopa Ühenduste Komisjoni 18. aprilli 2005. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata kaebus, mille kohaselt rikkusid Kreeka muusikateoste autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse haldamise organisatsioonid väidetavalt EÜ artikleid 81 ja 82.
3. Mõista Euroopa Ühenduste Komisjonilt välja nii esimese kui ka teise kohtuastme kohtukulud.